

Harmignies: milieu- en veiligheidsverslag 2009/2010

Markante feiten

Op 15 april 2010 vierde CBR Harmignies twee jaar zonder ongevallen. Dit record is niet alleen het resultaat van de vele lokale veiligheidsacties, maar vooral van de inspanningen van alle medewerkers. Het vorige record dateerde van 1996 en bedroeg 342 dagen.

Wat de verkoop betreft, was 2009 een uitzonderlijk jaar, dat gekenmerkt werd door de wereldwijde economische crisis en een belangrijke daling van het verbruik van bouwmaterialen. Toch steeg de verkoop van wit cement bij CBR Harmignies het voorbije jaar met 14% in vergelijking met 2008.

Om de periode na de crisis voor te bereiden en de uitdagingen van 2010 aan te gaan waren eind 2009 uitzonderlijke kostenbesparende maatregelen nodig. De algemene directie van HeidelbergCement Benelux, de organisatorische en operationele entiteit waar CBR Harmignies deel van uitmaakt, sloot hierbij met de personeelsvertegenwoordigers akkoorden af op het vlak van economische werkloosheid.

Het is ook zo dat de verkoop van wit cement de voorbije jaren sterk is afgenomen. Enerzijds is de concurrentie intensiever. Anderzijds lag de nadruk in de architectuur de laatste jaren duidelijk op natuursteen, hout en producten in donkerkleurig beton (vervaardigd op basis van grijs cement). Om de verkoop van wit cement te stimuleren werd een campagne uitgewerkt waarin hoofdzakelijk de producten van Harmignies werden gepromoot bij de fabrikanten en handelaars.

Tijdens 2009 werd echter besloten om deze campagne uit te breiden naar stortklaar beton op basis van wit cement. Hiertoe werd gefocust op overheden, studiebureaus en aannemers. De nadruk hierbij lag op veiligheid, zichtbaarheid en esthetiek. CBR Harmignies en zusterbedrijf Inter-Beton bundelden op die manier hun krachten voor de promotie van wit cement.

Inter-Beton heeft overigens bepaalde van haar centrales uitgerust voor de productie van beton op basis van wit cement. De tint, de textuur en de afwerking van het oppervlak bepalen het visuele aspect van het eindproduct. Door zijn specifieke eigenschappen vereist wit beton een

Ondanks de economische crisis steeg de verkoop van CBR Harmignies met 14%

specifieke eigen productie-installatie.

Anderzijds blijft CBR Harmignies ondanks de financiële beperkingen investeren in haar installaties. Op die manier blijft de fabriek niet alleen voldoen aan de steeds strenger wordende milieunormen, maar dalen ook de kosten. Dit is te danken aan een toegenomen gebruik van alternatieve brandstoffen.

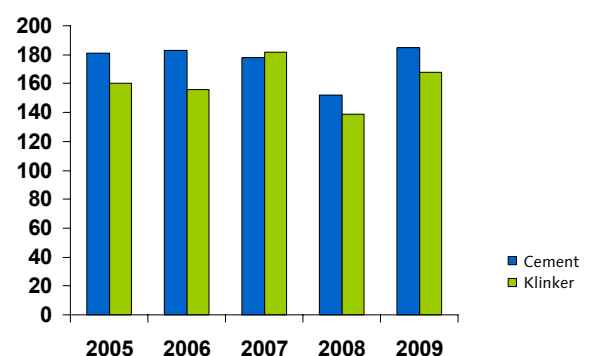
Klinker- en cementproductie

In 2009 produceerde de fabriek van Harmignies 168.228 ton witte klinker.

Het door de oven geproduceerde stof wordt opgevangen met een doekenfilter en naar de CBR-fabriek van Gent getransporteerd, waar het gebruikt wordt als vervangingsgrondstof. In 2009 produceerde de fabriek van Harmignies 11.552 ton stof.

En 2009 verkocht CBR Harmignies 181.315 ton wit cement, waarvan 122.935 ton in bulk (67,8 %) en 58.380 ton in zakken (32,2 %).

Productie van klinker en cement (x 1.000 ton)

In 2009 produceerde CBR Harmignies 168.228 ton witte klinker

Bij de productie van wit cement zijn de kwaliteitsnormen bijzonder strikt.

Eco-responsibility: een integrale aanpak van duurzaamheid

Eco-responsibility verwijst naar de verantwoordelijkheid van elk bedrijf binnen de bouwsector op het vlak van milieu en economie maar ook naar de verantwoordelijkheid die we als bedrijf hebben binnen onze maatschappij.

CBR neemt haar verantwoordelijkheid of eco-responsibility op als onderneming, in haar visie op bouwen en in samenwerking met haar klanten.

1. Bescherming van het klimaat

CO₂

In 2009 heeft CBR Harmignies haar jaarlijkse emissiequota voor CO₂ licht overschreden. De quota worden echter niet toegekend per productie-eenheid, maar voor alle entiteiten van HeidelbergCement Benelux samen. Samen stootten de fabrieken minder uit dan toegelaten. Bepaalde installaties waren door het systeem van economische werkloosheid, om het hoofd te bieden aan de gevolgen van de economische crisis, niet het hele jaar actief. Hierdoor hoefde CBR Harmignies geen bijkomende CO₂-emissiequota aan te kopen en kon ze gebruik maken van quota die andere fabrieken te veel hadden.

Biomassa

Klimatologisch neutrale biomassa maakte 13,7% uit van het totale gebruik van vervangende brandstoffen, tegenover 17,7% in 2008.

Sinds enkele jaren neemt het verbruik van biomassa bij CBR Harmignies licht af. Net als de voorgaande jaren heeft CBR Harmignies in haar oven dierlijk meel en dierlijke vetten aangewend. Deze producten worden echter steeds schaarser op de markt voor vervangende brand-

stoffen, waar ook sprake was van een economische crisis. De aankoopprijs stijgt dan ook voortdurend. Gezien de technische beperkingen waarmee rekening moet worden gehouden tijdens het productieproces van wit cement, zoekt de fabriek dan ook voortdurend naar nieuwe vervangende brandstoffen voor de oven.

De fabriek zoekt voortdurend naar nieuwe brandstoffen om de oven te voeden.

2. Energie, alternatieve brandstoffen en grondstoffen

Grondstoffen

Voor de productie van 168.228 miljoen ton klinker verbruikte CBR Harmignies 325.039 ton grondstoffen uit haar groeves. In 2009 maakte de fabriek geen gebruik van alternatieve grondstoffen. Gezien het specifieke productieproces voor wit cement gebruikt CBR Harmignies weinig alternatieve grondstoffen. Naast de economische beperkingen wat betreft het verbruik van grondstoffen is ook de keuze van de vervangende grondstoffen belangrijk omdat deze invloed kunnen hebben op de kleur of de dichtheid van het eindproduct: bij de productie van wit cement zijn de kwaliteitsnormen immers bijzonder strikt.

Het afval van papierfabrieken komt hiervoor wel in aanmerking. In 2009 maakte de fabriek er echter geen gebruik van door de te hoge transportprijs.

Brandstoffen

In 2009 slaagde CBR Harmignies erin 35,2% van haar energiebehoeften te dekken met vervangende brandstoffen. Dit betekent een lichte achteruitgang ten opzichte van het voorgaande jaar. Deze daling is te wijten aan de schaarste van bepaalde vervangende brandstoffen op de markt, de hoge kostprijs en technische problemen met de installatie van oplosmiddelinjectie in de loop van het jaar.

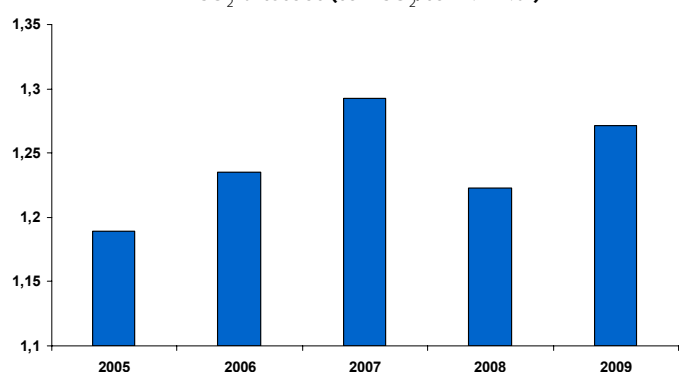
Aardgas wordt alleen als hoofdbrandstof gebruikt bij het heropstarten van de oven.

35,2%

In 2009 slaagde CBR Harmignies erin 35,2% van haar energiebehoeften te dekken met vervangende brandstoffen.

In 2009 bedroeg de energiebesparing door vervangende brandstoffen 12.100 ton aardolie-equivalent. Met andere woorden en bij wijze van vergelijking heeft het vervangingsbeleid van CBR Harmignies een besparing van fossiele brandstoffen opgeleverd die overeenstemt met het totale energieverbruik van 4.840 gezinnen.

CO₂-uitstoot (ton CO₂/ton klinker)

De modernisering van de fabriek is bezig

Het beheerplan voor de groeve sluit aan bij een plan voor de ontwikkeling van de biodiversiteit

Vooruitzichten

Om de hoeveelheid vervangende brandstoffen te vergroten en de productiekosten te optimaliseren investeert CBR Harmignies momenteel 3,2 miljoen euro in nieuwe, meer milieuvriendelijke technologieën. Onder meer de brander van de oven wordt vervangen en er komt er een nieuwe installatie voor de opslag en dosering van ongevaarlijke vervangende brandstoffen. Op die manier zal de fabriek kunnen gebruikmaken van fijne kunststoffen en niet-geïmpregneerd houtzaagsel en zo het assortiment alternatieve brandstoffen voor de oven vergroten. Deze modernisering, die momenteel loopt, moet operationeel zijn vanaf begin 2011.

3. Ecologische voetafdruk

Uitstoot

De overeenstemming van de uitstoot met de geldende normen wordt van zeer dichtbij gecontroleerd door CBR Harmignies. Dit vertaalt zich in een keuze van de beste installaties en een optimaal onderhoud.

Er worden rapporten opgesteld met de verwachtingen op kwantitatief en kwalitatief vlak van de grondstoffen en brandstoffen. Op basis van deze rapporten kan worden bepaald wat gebruikt kan worden en wat de impact zal zijn op de kwaliteit van de klinker en op de uitstoot voor de belangrijkste bestanddelen.

Deze rapporten worden opgesteld wanneer er nieuwe brandstoffen worden voorgesteld of wanneer er te hoge uitstootwaarden worden gemeten.

Een erkende, onafhankelijke instelling meet meerdere keren per jaar de atmosferische uitstoot. Dankzij deze metingen kunnen de interne metingen van de analyse- en andere apparaten van CBR worden gevalideerd.

Wat de atmosferische uitstoot betreft, gelden vanaf 2013 de normen van de Europese IPPC-richtlijn (Integrated Pollution Prevention and Control), die strenger zijn dan de normen van het Waalse Gewest. Daarom bereidt de fabriek van Harmignies zich nu al actief voor om de nieuwe normen te halen (verminderen van bepaalde emissiedrempels, nieuwe samenstellingen die gemeten worden enz.).

Deze belangrijkste doelstelling van de IPPC-richtlijn bestaat erin om alle lidstaten van de Europese Unie een doeltreffend niveau van milieubescherming en -prestaties te creëren voor de industrie. De richtlijn bepaalt ook de principes die gerespecteerd moeten worden wat betreft de aanvraag, aflevering en wijziging van vergunningen. Verder worden de toegang tot informatie en de deelname van het publiek voorzien aan de goedkeuringsprocedure, plus de creatie van een Europees emissieregister van verontreinigende stoffen in de lucht en het water.

CBR Harmignies volgt de uitstoot van haar installaties van zeer dichtbij.

Certificaten

Sinds maart 2008 beschikt CBR Harmignies over de certificaten ISO 9001 (Kwaliteit), ISO 14001 (Milieu) en OHSAS 18001 (Veiligheid). De jaarlijkse certificatie-audits vinden plaats in maart 2011.

4. Groeven, vergunningen en biodiversiteit

Biodiversiteit

CBR Harmignies heeft niet gewacht op 2010, het jaar van de biodiversiteit, om in haar groeven initiatieven op dit gebied te lanceren.

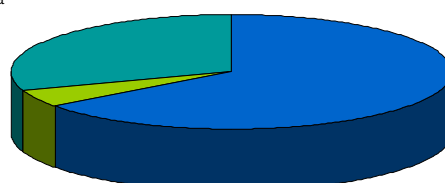
Zo werden in samenwerking met een landbouwkundig ingenieur van water en bossen een inventaris en een cartografie opgesteld van de dieren- en plantensoorten die in de groeve voorkomen.

Het is de bedoeling om enerzijds het personeel bewust te maken van de noodzaak aan bescherming van de fauna en de flora op de site en anderzijds een beheersplan voor de groeve op te stellen dat aansluit bij het plan voor het beheer van de biodiversiteit.

Bovendien werden in het kader van een programma om de biodiversiteit te behouden en te ontwikkelen al verschillende specifieke acties ter plaatse geïmplementeerd. Dit gebeurde in overleg met de DNF (Division Nature et Forêt) van de Waalse overheidsdienst. Het betreft onder meer: de bescherming van zones en habitat van specifiek biologisch belang, de bescherming van wettelijk beschermde soorten, de verwijdering van invasieve plantensoorten, de heraanleg van omgevingen, de bescherming en ontwikkeling van bepaalde dier- en plantensoorten of de creatie van nieuwe vochtige zones.

Verdeling fossiele en vervangende brandstoffen

35,2% vervangende brandstoffen, waarvan 13,7% biomassa

■ Fossiele brandstoffen
■ Biomassa
■ Andere vervangende brandstoffen

64,8% fossiele brandstoffen

Vergunningen voor de installaties

Er is enerzijds een vergunningaanvraag in voorbereiding voor de opslag van afval veroorzaakt door de activiteiten en anderzijds een milieuvergunning voor de lozing van het afvalwater van de fabriek.

Momenteel worden de installaties aangepast om aan de bepalingen van de vergunning te voldoen.

Groeve van Harmignies

Er is een dossier in voorbereiding voor de wijziging van het gewestplan voor de uitbreiding van de groeve. De tweede geologische prospectiefase is afgerond.

Groeve van Transinne

Er is een aanvraag ingediend voor de wijziging van het gewestplan voor de uitbreiding van de groeve. In dat opzicht bleek het nodig om bijkomende prospectiewerkzaamheden uit te voeren (geologische en chemische analyses).

De groeve bevindt zich in bebost gebied aan de rand van de Natura 2000-zone van het 'Massif forestier de Daverdisse' en wordt momenteel heringericht om op termijn weer een bosomgeving te bieden. Op de site worden waterpartijen voorzien en ook vochtige zones die van groot ecologisch belang zijn.

Groeve van Hautrage

Een arrest van de Waalse overheid heeft toelating gegeven voor de uitvoering van een effectenonderzoek voor de herziening van het gewestplan Bergen-Borinage, met het oog op de uitbreiding van het ontginningsgebied van de groeve en de inkleuring van groenzones. Er werd ook een bijkomend milieu-effectenrapport uitgevoerd over de integratie van planologische compensaties. Dit ligt momenteel ter goedkeuring bij de Waalse overheidsdienst. Het zal worden gevolgd door een vergunningsaanvraag.

5. Maatschappelijke verantwoordelijkheid

Veiligheid

Op 15 april 2010 vierde CBR Harmignies twee jaar zonder ongevallen. Om de inspanningen die alle medewerkers hebben geleverd te benadrukken, heeft de fabriek een veiligheidsdag georganiseerd waarop ook de partner en kinderen van de medewerkers waren uitgenodigd.

De groeve van Transinne wordt momenteel opnieuw aangelegd om op termijn opnieuw een bosrijke omgeving te verkrijgen

Er werd een veiligheidsdag georganiseerd waaraan de gezinnen van de medewerkers hebben deelgenomen

Een aardige manier om kleine gebaren te leren stellen die redding kunnen brengen, elke dag opnieuw.

Veiligheid is en blijft de belangrijkste prioriteit van de fabriek. In juni 2009 heeft HeidelbergCement Benelux, de organisatorische en operationele entiteit waar CBR Harmignies deel van uitmaakt, een campagne gelanceerd genaamd 'Je werkt hier veilig of je werkt hier niet'. De doelstelling bestaat erin de bewustwording en het gedrag van de medewerkers te beïnvloeden op het vlak van veiligheid en op die manier het aantal ongevallen en incidenten substantieel te reduceren. HeidelbergCement Benelux streeft naar een ongevallengraad van nul en wil hierin slagen met behulp van acties en communicatie. In 2009 stelde HeidelbergCement Benelux voor het totaal van haar activiteiten minder ongevallen vast dan in 2008. De inspanningen moeten worden voortgezet.

**Op 15 april
2010 vierde
CBR Harmig-
nies twee jaar
zonder
ongevallen**

Aantal ongevallen CBR Harmignies

2005	2006	2007	2008	2009
9	5	3	1	0

Opleiding

In 2009 volgde het personeel van de fabriek van Harmignies bijna 182 opleidingsuren, wat neerkomt op gemiddeld 5 uur per persoon. Het betrof voornamelijk opleidingen in het vakgebied en veiligheidsopleidingen.

Het kaderpersoneel van de fabriek heeft de veiligheidsopleiding niveau 3 gevolgd. Het doel hierbij is de nodige basiskennis te verwerven op het gebied van de wetgeving en het beheer betreffende veiligheid. Deze opleiding werd afgesloten met een eindwerk plus een examen dat recht geeft op een diploma.

De belanghebbende partijen

CBR Harmignies communiceert op transparante manier met de buurtbewoners en de lokale, gewestelijke en/of nationale overheid. In maart 2009 vond daarom een vergadering met het buurtcomité plaats.

CBR Harmignies

Rue de la Cimenterie, 1
B – 7022 Harmignies
Tel : +32 (0)65 58 64 01
Fax : +32 (0)65 58 60 15
www.cbr.be

www.heidelbergcement.com/benelux
www.eco-responsibility.be